

bandt dem til de bestemte Steder, og til enkelte Præster, som hidtil? Kunde det altsammen besyftte os? (Nei!) Maatte det ikke her ligesom i det andet Tilfælde ogsaa være en sand Kjerlighed til Ordet og Ordets Tjener, hvorom de samlede sig i Guds Hus? Men hvad skal nu frembringe en saadan Kjerlighed, eller vække et saadant Liv, bedre end det, at man løser Baandet, det legemlige Sognebaand, og tillader Menighedens Medlemmer, at søge hen, hvor de i Særdeleshed føle sig tiltalte, og forene sig til et virkelig aandeligt Samsfund, i hvilket Ordet forkyndes, og Skiftene administreres, saaledes, at de ikke ere dem til Anstød, men ere dem i Sandhed til Opbyggelse. Saaledes mener jeg, at den indre Kraft vækkes i Folketirken, og saaledes mener jeg, at selv om den antydede Fare var paasærde, saa skulde vi vel kunne møde Fjenden, fordi de Fleste havde fundet Hvile i deres Menigheds-samsfund. Og jeg vil gjentage det atter idag, hvad jeg yttrede igaar, at jeg betragter disse Aar i en anden Henseende som høist farlige for Folketirken, nu efter at Alle udenfor Samme have erholdt den fulde religiøse Frihed, og de andre Samsfund ere organiserede eller snart ville blive det, medens Folketirken endnu er umyndig, uden Børn og uden bestemte Organer, og ethvert Aar vil rimeligviis forøge Faren, thi det er Noget, som er skult for Enhver af os. Derfor maae vi bruge Tiden og ikke udskyde i den uvisse Fremtid, hvad der kan hjælpe til at styrke Folketirkens Medlemmer og hindre Affald, især maae vi ikke opsætte det og vente paa Forsatningsloven; thi med den bedste Villie af Bedkommende bliver det dog maaskee ikke muligt at bringe den istand i de første Aar. Saaledes troer jeg at have vist, at det virkelig er paatide at vedtage en saadan Bestemmelse. Her kan heller Ingen sige, at en saadan Foranstaltning vil overrumple Folket eller støde dets sædelige Følelse; thi dette er jo netop en Opfyldelse af det Duffe, som i lang Tid har levet hos en stor Deel af Folket. Der fremkom nemlig Begjeringer i den Anledning for flere Aar siden, som have været til Behandling i Rigets Stænderforsamlinger, og et dertil stgende Lovforslag var dengang nær ved at gaae igjennem, og jeg tør sige, at Duffet siden er ikke blevet svagere, men at det be-

standigt er voxet og blevet stærkere. — Efter saaledes efter Gyne at have oplyst og forklaret dette Forslag, som jeg i Forening med 2 ærede Rigsdagsmand har tilladt mig at stille, veed jeg vel, at Meningerne fremdeles ere meget forskellige, men jeg har det Haab, at Ingen dømmes os haardt, fordi vi have stillet dette Forslag, fordi det maa være klart, at det er i fuldkommen Samklang med vor Overbeviisning og vor Anskuelse af Forholdene, og vi bede, at Ingen vil stemme over Sagen, førend han endnu engang noie har overveiet samme.

Ordføveren: Udvalget har ikke kunnet tiltræde de Forslag, der her ere gjorte; de væsentligste Grunde herfor ere formelle. Der er her Spørgsmaal om, om man skal give en Lov for et indre Anliggende i Folketirken (Hør! Hør!) eller ikke, og den lovgivende Magts Stilling til Folketirken kommer derfor her i væsentlig Betragtning. Da dette Spørgsmaal netop har været Gjenstand for saamegen Bidsfarelse, maa det være mig tilladt med et Par Ord at berøre det. Det er da for det Første indlysende, at der ikke kan stee nogen Forandring i det, som danner Grundlaget for Folketirken, i det, som danner Grundlaget for den evangelisk-lutheriske Kirke, uden paa samme Maade som Grundlovsforandringer stee; thi, dersom man vilde omdanne Grundlaget for den evangelisk-lutheriske Kirke, vilde man derved komme i Strid med Grundlovens § 3 (Grundtvig: Saa? — Ja! Ja!), og derfor vil ethvert Forslag her i denne Sag, hvorved der gjøres Forsøg paa at omdanne dette Grundlag, formentlig ikke kunne komme under Behandling, dersom det ikke traadte frem som et Forslag til en Forandring i Grundloven (Hør! Hør! — Grundtvig: Nei!); dette forekommer mig at være saa klart, at der ikke kan næres den mindste Tvivl derom (Nei! Nei!).

Det andet Spørgsmaal med Hensyn til den lovgivende Magts Stilling ligeoverfor Folketirken er klart og bestemt udtrykt i Grundlovens § 80, idet der udtrykkeligt og bestemt er sagt: „Folketirkens Forsatning skal ordnes ved Lov“. Altsaa ved Lov, ved Vedtagelse af Kongen og Rigsdagen skal denne Forsatning bringes istand — det kan jo heller ikke være underkastet nogen Tvivl — og derved er altsaa